

Els experiments d'en Chirac

El laboratori francès torna a funcionar. La decisió del president Jacques Chirac d'avançar les eleccions legislatives, que estan previstes per al març del 98, és el que haurien volgut fer molts dirigents europeus més, que ara es miren amb lupa la situació política a l'hexàgon. I és que el mateix març del 98 és quan s'haurà de fer l'examen de Maastricht, que determinarà quins països entren en la moneda única europea i quins no. Malgrat l'onada de propaganda optimista que Brussel·les s'esforça a difondre sobre aquesta qüestió, la veritat és que en aquests moments ningú dels grans té plaça assegurada al cent per cent en la futura unió monetària.

Per passar l'examen caldrà encara un esprint d'última hora en alguns països. Els governs hauran d'estrènyer encara més el cinturó i retallar despeses i inversions per no superar el sostre de dèficit públic previst en el tractat de la Unió Europea. És el cas, claríssim, del mateix estat francès, Alemanya o Itàlia. I com que és impensable una moneda única sense Alemanya o França, si aquests països no complissin els requisits, l'euro s'hauria de retardar. És el que propugnen moltes veus a Alemanya, començant pel banc central, el Bundesbank.

Jacques Chirac té clar des de fa temps que el govern del primer ministre Alain Juppé travessarà aviat una situació de forta impopularitat, per les tisorades que haurà de fer al pressupost de la República abans que s'acabi l'any. Deixar el calendari electoral previst hauria estat, gairebé, com cavar la tomba a la coalició de govern, que s'hauria hagut d'enfrontar a unes eleccions amb l'opinió pública fortament disgustada pels sacrificis fets per entrar a l'euro. Solució: avançar les eleccions abans de les tisorades i dels disgustos. Seran el 25 de maig i l'1 de juny, en primera i segona volta.

Per tenir una idea de l'excepcionalitat de la decisió, només cal dir que és la primera vegada, des del començament de la Cinquena República, que a l'estat francès s'avancen unes eleccions per conveniència del

govern de París. Com recordava l'altre dia *The Economist*, les úniques quatre vegades que s'han avançat les eleccions franceses en els últims trenta anys ha estat per solucionar dues crisis entre la presidència i l'opinió pública (1962 i 1968) i dues crisis entre el president i la majoria parlamentària (1981 i 1988).

Però les particularitats de la situació política francesa no volen dir que aquestes votacions no siguin un autèntic experiment a nivell europeu. Ho són. Un experiment, per exemple, que no és possible a Gran Bretanya, on votaran aquest mateix dijous, 1 de maig. El compromís britànic amb el projecte europeu és molt menys important, com ho demostra el fet que, durant la campanya electoral, dos ministres conservadors s'han pronunciat en contra de l'entrada de la lliura esterlina en la moneda única, que defensa el seu mateix candidat, John Major.

L'experiment francès té gairebé un interès científic: el de comparar les propostes de la dreta governamental i les esquerres davant d'un projecte pràcticament unitari, la unificació monetària europea. A veure en què es diferencien els programes electorals d'uns i d'altres, en uns moments en què tots tenen més o menys el mateix objectiu d'entrar a l'euro. I l'altre gran tema, no desconnectat de

l'anterior, és l'atur: hi haurà propostes noves damunt la taula, o els candidats tornaran a recórrer una vegada més a la solució fàcil de culpar de tots els mals la immigració? Probablement, mentre les forces polítiques que poden aspirar a formar govern no solucionin aquestes incògnites, l'extrema dreta d'en Le Pen trobarà terreny adobat entre el cinquanta per cent de la població que, segons les enquestes, encara no sap què votarà.

Si ens poséssim a fer paral·lelismes amb la situació catalana i espanyola, segurament en trobaríem més dels que sembla. Les bufetades entre els calendaris electorals i el de la unió monetària, la difusa línia divisòria entre les propostes polítiques dels partits de dretes i les esquerres moderades, el problema permanent de l'atur i, això ja vindrà més endavant, la qüestió de la immigració. Però no ens n'escaparem. ■

JORDI FORTUNY

"Hi haurà idees noves damunt la taula, o els candidats tornaran a recórrer a la solució fàcil de culpar de tots els mals la immigració?"